

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 817

Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Millet Meclisinde Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 1/97; C. Senatosu : 1/581)

(Not. M. Meclisi S. Sayısı : 66)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1437

21 . 9 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 20 - 21 . 9 . 1978 tarihli 167 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 1 . 3 . 1978 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 4, 20, 4; 20 - 21 . 9 . 1978 tarihli 127, 135 ve 167 nci birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 66 ve 66'ya 1 nci ek)

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-243/03842

27 . 2 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 2 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

I. KISIM

GENEL GEREKÇE

Yurdumuzda, Devletin ekonomik ve mali işlemlerini düzenleyen yasaların büyük kısmı Cumhuriyetin ilk 10 yılı içinde o günlerin koşullarına göre hazırlanmıştır. Bütçe ilkelerini çok katı kalıplar içinde düzenleyen Genel Muhasebe Kanunu ile bütçe harcamalarında kısıtlayıcı ve işlemleri ağırlaştırıcı niteliğinden yakınılan Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu bunların başında gelmektedir. Ayrıca değişik zamanlarda farklı görüşlerin ürünü olarak çıkarılan belli yasalardaki bazı kayıtlayıcı hükümler de geniş anlamıyla kamu yönetim sistemimizde etkinliğe kapalı tutumun benimsenmesi sonucunu doğurmuştur.

Çağdaş ekonomi, maliye ve yönetim anlayışlarına uygulama olanağı sağlamak amacıyla bazı ülkeler İkinci Dünya Savaşından önce, bir bölümü de Savaştan hemen sonra, gerekli yasal düzenlemelerini gerçekleştirmişlerdir. Yurdumuzda ise, değişiklik gereksinimi, dâjınık yasaların çeşitli maddelerinde belli bir bütünlükten yoksun biçimde karşılanmıştır. Bu yetersizliğin bıraktığı boşluk, bütçe kanunlarına serpiştirilen maddelerle doldurulmaya çalışılmıştır.

Son yıllarda temel yasaları çıkarmada karşılaşılan güçlüklerden de kaynaklanan bu yöntemin çok sakıncalı durumlar doğurduğu açıktır.

Bugün Devlet, konjoktürel dalgalanmalarla savaş için büyük ölçüde para ve kredi politikası aletlerine bağımlı kalmaktadır. Aslında bu aletleri kullanma yetkileri de sınırlıdır. Oysa, milli ekonomide durgunluk ya da aşırı şişkinlik eğilimleri başgösterdiğine, izlenecek politikaların daha geniş bir çerçeve içinde ve bir bütün olarak planlanması zorunludur. Hem de çok kısa sürede.

Öte yandan, kalkınma stratejisinin hareket noktası olarak tasarrufları özendirici önlemler için Devletin elindeki olanaklar kısıtlıdır. Aynı zorluk, ekonomiye döviz girişlerini hızlandırıcı ya da çıkışları azaltıcı önlemlerde de söz konusudur. Bu sıkıntıların bir başka göüntüsü olarak, kıt kaynaklarımızın akılcı bir düzeyde kullanılmadığı, savurganlık olayının büyük boyutlara ulaştığı gerçeğine de eğilmek zorunluğu vardır. Hem kamu hem özel kesim için geçerli olan bu hastalığı tedaviye karşılaşılan güçlük ise, bu konudaki yasal düzenlemelerin eksikliği, hatta yokluğudur.

Şunu da belirtmek gerekir ki, ülkemizde gelirin bölüşülmesi olayı, rasyonel bir bütünlükten yoksundur. Milli gelirden pay alan kesitlerin, istekleri, büyük ölçüde, o andaki pazarlık güçlerinin çarpık dengelerine ya da dengesizliklerine göre yön almaktadır. Fiyatların ve rantların oluşmasında hemen hemen hiç bir kayıt bulunmamaktadır. Kârların, rantların ve ücretlerin maliyet ve produktivite ile ilişkileri kopuktur. Gelir dağılımındaki sorunların giderilmesinde doğrudan doğruya etkili olacak bir anlayış birliğine ve bunları yönlendireci bir düzenlemeye gerek vardır.

Bütçe uygulamalarında öteden beri karşılaşılan sıkıntılar, uygulayıcıdan yürütme organına oradan da yasa- ma organına yansiyarak bunları gidereceği umulan bazı önlemler, bütçe kanunlarına amaçlarına aykırı düşen bir görünüm kazandırmıştır. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeler giderek çoğalmaktadır. Bütçeleme işlemlerini son derece sağlıklı zeminlere sürükleme olasılığı yüksek bulunan bu durumun sakıncalarını hatırlamak yerinde olur.

Anayasamızın öngördüğü temel ilkeler doğrultusunda, özlenen etkin bir kamu yönetiminin ana koşulu ve ekonomik kalkınmamız açısından belirlenen hedeflere, ulaşmanın vazgeçilmez aracı sayılabilecek bazı genel düzeltmeler ve düzenlemeler, bugün, artık toplumun tüm kesitlerince tartışmasız kabul gören ivedi ve zorunluk haline gelmiş bulunmaktadır. Gerçekten, ilgili yasaların eskimişliği ve doğal olarak yetersizliği, mali işlemlerde tıkanıklara yol açmakta; ekonomik konularda işlerliği bulunan yetkililerle donatılmamış karar organlarının etkin olamayışları, ekonomiyi zaman kayıplarına ve darboğazlara itmektedir. Bunların birincisi kamu maliyesinde savurganlık hastalığını, ikincisi de ekonomik kaynak kayıplarını beraberinde sürüklemektedir. Bu iki olgu, iç ve dış kaynak yetersizliğine kadar uzanan pek çok sakıncalar yaratmakta ve toplumun özlemini çaktığı dengeli ve hızlı kalkınma modelimizde onarılması zor gedikler açmaktadır.

Sunulan «Yetki Kanunu» taslağı, Türkiye'nin bugün sürüklendiği açmazların çözümü kolaylaştıracak yasal zemini sağlama amacına yöneliktir.

Tasarının temel hedefi, yürütme organının uygulama örgütü sayılan «İdare» ye işlerlik kazandırmak ve kamu yönetimini savurganlıktan kurtarıp etkinlik anlayışına yönelici bir zemin üstünde hizmet yapmaya götürmektir. Şimdi yürürlükte bulunan belli yasalarda işlemleri ağırlaştırıcı nitelikteki bazı parasal sınırları, modern mali yönetimin gereklerine uygun bir düzeye çıkarmak da tasarının çözmeyi amaçladığı bir sorundur.

II. KISIM

MADDE GEREKÇELERİ

1. Bölüm

Yetki Kanununun Madde Gerekçeleri :

Madde 1. — Madde metninde de belirtildiği üzere, bu Kanunla izlenen amaç, kalkınma planlarının ve yıllık programların uygulanmasında ortaya çıkabilecek darboğazları gidermek, fiyat istikrarını ve kamu harcamalarında tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmektir.

Bugün için ivedi çözüm bekleyen ekonomik ve mali sorunlar, büyük boyutlara ulaşmıştır. Bunların üstesinden gelebilmenin temel koşulu, gerekli önlemlerin zamanında alınabilmesidir. Aksine bir uygulamanın, yeni ve daha büyük sorunlar yarattığı yakın geçmişte sık sık görülmüştür.

Bu nedenle, gerek mevcut sorunlara çözüm getirebilmek, gerekse yeni sorunlara meydan vermemek için, Yetki Kanunu ile çok yönlü ve geniş kapsamlı politikalar öngörülmüştür.

Madde 2. — Yetki Kanununa göre çıkarılacak kanun hükmündeki kararname, içerikleri açısından ekonominin genel rahatsızlıklarının giderilmesiyle ilgili olacaktır. Bir ekonomik olayı toplumdan ayrı düşünmek olanaksız bulunduğuna ve her ekonomik rahatsızlık, toplum dengesini ters yönde etkileyerek sosyo - ekonomik sorunları da beraberinde getirdiğine göre, mali ve ekonomik konularda alınacak önlemlerin toplumumuza yakından ilgilendireceği açıktır.

Bu yüzden tasarının kapsam maddesi ekonomik karakter taşıyan mali konuların tümünü kavrayacak şekilde çok yönlü olarak düzenlenmiştir.

Madde 3. — Bu Kanunun öngördüğü yetkinin kullanımında, kalkınma planı ve yıllık programlardaki hedefler doğrultusunda hareket edilmesi yanında, ekonomideki darboğazların giderilmesi ve özellikle kamu yönetiminin etkinlik ve verimlilik anlayışı çerçevesinde işlev yapması ve savurganlıktan kurtarılması ilkelerine ayrı bir önem ve yer verilmiştir.

Madde 4. — Anayasanın 64 ncü maddesi uyarınca alınacak bu yetkinin yürürlük süresi 1 yıl olarak saptanırken;

a) İç ve dış ilişkiler bakımından ivedi çözüm bekleyen ekonomik sorunların büyük boyutlara ulaşmış bulunması;

b) Yetki kapsamına giren konuların, mali yönetimin çeşitli birimlerini kavrayan sorunları ilgilendirmesi,

Gibi iki yönlü bir yaklaşımla hareket edilmiştir.

Sürenin daha uzun tutulması halinde, ortaya çıkabilecek sakıncalar da gözönüne alınarak yetkinin 1 yıllık süreyle sınırlandırılması öngörülmüştür.

Madde 5. — Anayasanın 64 ncü maddesi, yürürlükten kaldırılacak kanun hükümlerinin Yetki Kanununda açıkça gösterilmesini zorunlu kılmış ve bu nedenle, yetki kapsamına alınan kanunların ilgili maddeleri 5 ncü maddede gösterilmiştir.

Gerçekte, Yetki Kanunu ile izlenen amaç, bu maddede yer alan kanun hükümlerinin yürürlükten kaldırılması değil, bunlarla düzenlenen konu ve müesseselere, günümüzün gereksinmelerini daha iyi karşılayabilecek bir nitelik kazandırılmasıdır.

Bu görüş açısından yapılacak değişikliklerle ilgili gerekçeler 2 ncü bölümde açıklanmıştır.

Madde 6. — Tasarının 6 ncü maddesi Yetki Kanununun yürürlüğe gireceği tarihi saptamaktadır.

Madde 7. — Tasarının son maddesi, Yetki Kanununun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini hükme bağlamaktadır.

2. Bölüm

Öngörülen Düzenlemelerin Madde Gerekçeleri :

A) 1050 sayılı Kanunun bazı maddeleri ile 527 sayılı Kanuna ilişkin değişiklik gerekçeleri :

a) 1050 sayılı Kanun :

Mali yönetimin temeli sayılabilecek 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu, son derece katı kalıplar halinde ve 1925'lerin koşullarına göre hazırlanmış olduğundan, yurdumuzun geçirmekte olduğu değişiklikleri izleyemez, sanayileşme yolunda hızla ilerleyen bir ülkenin kamu yönetiminin gereksinmelerine cevap veremez bir duruma düşmüştür.

Bu Kanunu yenileme konusundaki çalışmalara yıllarca önce başlanılmış olduğu halde bugüne kadar sonuçlandırılma imkânı bulunamamıştır. Sürdürülmekte olan bu çalışmalarla, günümüz koşullarına cevap verebilecek modern bir «Mali Yönetim Kanunu» yürürlüğe konuluncaya kadar, bütçenin hazırlanması ve uygulanmasında verimlilik ilkesini benimsemek ve kontrolünde da etkinlik denetimine yer vermek ve bu suretle Hükümet Programında öngörülen «... kamu harcamalarında her düzeyde savurganlığı giderici önlemler alınacak ve kamu harcamalarının denetiminde Sayıştay'a daha çok etkinlik kazandırılacaktır... hedefini gerçekleştirmek üzere 1050 sayılı Kanunun bazı maddeleri değiştirilecek ve bazı yeni hükümler getirilecektir.

Ayrıca, bugünkü bütçe sisteminin gereği olarak, her yıl bütçe kanunlarıyla değiştirilen veya yürürlüğü durdurulan maddeler gereksinime göre yeniden düzenlenecektir.

Bu cümleden olarak;

— Kanunun 22 ve 28 nci maddelerine yapılacak ilâvelerle düzenlenecek olan verimlilik ve etkinlik ilkeleri sayesinde ödeneklerin yanmaması amacıyla özellikle yıl sonlarında yapılan gereksiz harcamalara engel olunarak savurganlığın önüne geçilmeye çalışılacak ve böylece dar olan mali kaynakların daha rasyonel kullanımı sağlanacaktır.

Diğer yandan, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesi, Devlet hizmetlerinin ataletten kurtarılması sağlanarak işlerin süresinde bitirilememesinden doğan Devlet zararları ortadan kaldırılacaktır.

Bunların sonucunda, israfın önüne geçici bir baraj, bir araç iken, bugün bir amaç ve âdeta savurganlığın maskesi haline dönüşmüş olan şekilci denetim terkedilmiş olacaktır.

— 1050 sayılı Yasanın 62 nci maddesinde yapılması düşünülen değişiklikle, taşra harcamalarında ikinci derece ita amirleri tarafından girilen yüklenmelerde merkezin tasdik işlemine ihtiyaç gösteren parasal tutar bugünkü şartlara göre yükseltilecektir. Bu sayede de hizmetlerin gerçekleştirilmesinde sürat sağlanmış olacaktır.

— Genel ve katma bütçeli kuruluşlarca girilen yüklenmelerin uygulamadan önce, Maliye Bakanlığınca incelenerek vize edilmesini öngören 64 ncü maddede yapılması tasarlanan değişiklikle bir yandan, Maliye Bakanlığına daha yüksek tutardaki önemli sözleşmelerin gönderilmesi ve bu sözleşmeler üzerinde etkin bir denetim yapılması olanağı sağlanacak, diğer yandan, vize, işleminin prosedürü hakkında bugün maddede mevcut olan boşluk giderilmeye çalışılacaktır.

— 1050 sayılı Yasanın 83 ve 84 ncü maddesinde çeşitli konularda mutemetlere verilebilecek avanslar için belirlenmiş bulunan parasal tutarlar bugünün koşullarında ihtiyaçların çok gerisinde kalmış olduğundan söz konusu parasal tutarların anlamlı düzeye getirilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer yandan yurt dışında akreditif yoluyla yapılan satın anlamalarda avans olarak ödenen mal bedellerinin mahsup usulü düzenlenerek bugünkü uygulamada meydana gelen boşluk ve karışıklık giderilmeye çalışılacaktır.

— 86 ncü maddede avans ve kredilerin mahsubu için tanınan üç aylık mahsup süresi, Hazine parasının uzun bir süre mutemetler üzerinde kalmasına yol açtığından, bu sürenin nakden verilen avanslar için kısaltılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

— 1973 yılından beri her yıl bütçe kanunlarıyla yürürlüğü durdurulan ya da değiştirilerek uygulanmak zorunluluğunda kalan 29, 31, 32, 37, 56, 59 ve 92 nci maddelerin yeniden düzenlenerek bunlara işlerlik kazandırılması amaçlanmaktadır.

— Devlete ait taşınmaz malların satılmasında Parlamento denetimini sağlayan 24 ncü maddedeki tutar, bugün için anlamsız bir düzeye inmiş bulunduğundan, yeniden ayarlanması amacı güdülmektedir.

b) 527 Sayılı Kanun :

— 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanununun 51 nci maddesinde, gelecek yıllara geçici yüklenmeye girişilebilmesi özel bir kanun çıkarılması şartına bağlanmış bulunmaktadır.

527 sayılı Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere Dair Kanun ile daha kolay işletilebilen genel bir yetki verilmiş ise de bazı hallerde yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Plan ve programlarda öngörülen projelerin ve yıllık programlara ek olarak kabul edilen projelerin gerçekleştirilmesinde tıkanıklıklara meydan vermemek üzere, aynı zamanda yatırımcı bazı dairelere kuruluş kanunlarıyla tanınan yetkilere sığdırılmayan işlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlamak amacıyla 527 sayılı Kanunda gerekli değişiklikler öngörülmektedir.

B) 2490 Sayılı Kanunun 2, 5, 7, 14, 16, 19, 25, 27, 36, 37, 41, 46, 50, 60 ve 66 ncı maddeleri ile 79 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi ve 4876 sayılı Kanuna ilişkin değişiklik gerekçeleri :

a) 2490 sayılı Kanun :

— Yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar geçen süre içerisinde çok az değişikliğe uğrayan 2490 sayılı Yasa, özellikle, çeşitli maddelerinde öngörülen parasal sınırlar açısından, ihtiyaçların çok gerilerinde kalmıştır. Planlı kalkınmada amaca ulaşmanın temel koşullarından birisi de zamanlamada sağlanacak isabettir. Bu ise, yasaların sınırladığı boyutlar içerisinde, belirli verilere göre yapılacak tahminlerin isabetli oluşuna bağlıdır. Ekonomik kaynaklar ne kadar yeterli olursa olsun bunların kullanımını kısıtlayan ve gereksiz duraksamalara yol açan bir yasal çerçeveye yürürlükte bulunduğu sürece zamanlamada isabet sağlamak olanaksızdır. Anılan yasanın çeşitli maddelerinde öngörülen ve özellikle son yıllarda paranın satın alma gücünde ortaya çıkan düşüşler nedeniyle, günümüzün gereksinimlerini karşılamayan parasal sınırların genişletilmesi gerekli bulunmaktadır.

Bu nedenle, adı geçen yasanın 2, 5, 7, 19, 41, 46 ve 50 nci maddelerindeki miktarların, kanun hükmündeki kararnemelerle ihtiyaca göre artırılması, uygulamada geniş ölçüde bir rahatlama sağlayacaktır.

— Bugünkü uygulamada, ihale ilanlarının yasada öngörülen koşullara uyulmadan yapılması halinde ya ihale feshedilmekte ya da, bu gibi durumlarda ihalenin geçerli sayılabilmesi için, yapılacak işin ivediliği ve Devlet için yararlı olduğu göz önüne alınarak Bakanlar Kurulundan karar alınması zorunlu bulunmaktadır.

Zaman alıcı olduğu kadar, Bakanlar Kurulunu da gereksiz yere oyalayan bu yöntem, ilan sürelerindeki bir günlük eksikliği ya da fazlalığı dahi Bakanlar Kurulunun gündemine getirebilmektedir.

14 ncü maddede yapılacak değişiklikle bu sakıncaların giderilebileceği düşünülmektedir.

— İhalelerden önce müteahhitlerden alınacak geçici teminatın hesabında uygulanan çok oranlı karışık yöntemi ortadan kaldırabilmek ve bugün için büyük rakamlara ulaşan teminat miktarlarını daha makûl bir düzeye indirebilmek için 16 ncı maddenin yeniden düzenlenmesi yararlı olacaktır.

— Uygulamada ortaya çıkan ve fakat yasal bir çözüme bağlanmamış bulunması nedeniyle çoğu kez Hazine aleyhine sonuçlar doğuran durumlarda, kamu hukukunun korunmasını sağlamak üzere 25 nci maddenin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 64 ncü maddesi gereğince, merkezde avans verilmesini öngören sözleşmelerle 50 000 lirayı aşan bağit ve sözleşmelerin, uygulamadan önce Maliye Bakanlığına gönderilmesi ve bu belgelerin adı geçen Bakanlık tarafından onbeş gün içinde incelenerek sonuca bağlanması zorunlu bulunmaktadır. 2490 sayılı yasanın 25 nci maddesi ise, yapılması komisyonların yetkisi içerisinde bulunan ihalelerde, ihale tarihinden ve bakanlıkların onayına bağlı olan işlerde ihale kararının kendisine veya kanuni ikametgâhına tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, müteahhitin, geçici teminatını kesin teminata çıkarmasını ve sözleşme yaparak notere tescil ettirmesini zorunlu kılmıştır. Uygulamada görülmüştür ki; çeşitli engeller ve nedenlerle 15 gün içinde vize edilemeyen ihale kararları karşısında müteahhitler, 25 nci madde hükmüne uymakta ve aynı maddenin bir diğer hükmünden yararlanarak, taahhütlerinden vazgeçebilmektedir. Gerçekten anılan madde hükmü, ilgili dairenin, ihaleden sonra kendisine düşen

yükümlülükleri yerine getirmemesi halinde müteahhite, ihale tarihinden itibaren 15 gün tamamlandıktan sonra taahhüdünden vazgeçme hakkını vermektedir.

Uygulamada, bu hükümlerle, Muhasebe Umumiye Kanununun 64 ncü maddesi çoğu zaman birlikte ele alınmakta ve müteahhitler vize işleminde ortaya çıkabilen gecikmeler nedeniyle ihalenin feshini isteyebilmektedirler. Oysa, vize etme görevi ihaleyi yapan idareye değil, Maliye Bakanlığına aittir ve bu konuda 15 günü aşan gecikmeler karşısında, müteahhitlerin taahhütlerinden vazgeçmeleri mümkün değildir.

Gerek yasa maddelerindeki yorum farklarını giderebilmek, gerekse fiyat istikrarsızlığının harekete geçirdiği «taahhütten feragat» eğilimlerini önleyerek, Hazine zararına işletilen bir sistemin ortadan kaldırılmasını sağlamak üzere 25 nci maddenin yeniden düzenlenmesi zorunludur.

— Kesin teminatın geri verilmesinde uygulanan yasal koşullar, özellikle inşaat ve onarım işlerinde, teminatın uzun bir süre idarede kalmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durum, müteahhitlerin yakınmalarına yol açtığı kadar, teminat limitine ulaşmış bankalar yönünden de sorunlar yaratmaktadır.

Bu sakıncaları ortadan kaldıran ve fakat Hazine hukukuna da ters düşmeyen bir değişiklik 27 nci maddenin yeniden düzenlenmesinde zorunluluk bulunduğu düşünülmektedir.

— İhale Yasasının 36 ncı maddesinde tekliflerin inceleneceği ve «en uygun bedeli» öneren müteahhidin anlaşılmasından sonra, bu bedelin «Lâyık hadde» olup olmadığı araştırılacağı belirtilmekte ve uygulamada «en uygun bedel», daima «en düşük bedel» olarak kabul edildiği için, ihaleler daima en düşük bedeli öneren müteahhitler üzerinde kalmaktadır. Oysa, en düşük bedel bir işin her zaman en iyi şekilde yapılacağı anlamına gelmemekte ve çoğu kez Hazine aleyhine sonuçlar doğurabilmektedir.

Uygulamayı bu anlayıştan uzaklaştırmak ve «en uygun bedel» kavramına «en iyi sonuç verecek en elverişli bedel» içeriğini kazandırmak için, anılan maddenin, bu anlayış içerisinde yeniden düzenlenmesi gerekir.

— 37 nci madde. 36 ncı maddenin devamı niteliğinde olduğu için, bu maddeye de, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yeni bir şekil verilmesi zorunlu bulunmaktadır.

— Bankalar tarafından verilecek teminat mektuplarına, uyulması zorunlu bazı kurallar getiren 60 ncı madde, bu içeriği ile ihtiyaçlara cevap verememektedir.

Gerçekten anılan madde, bankalarca verilecek teminat mektuplarının toplamını yatırılmış sermayeleriyle mevcut yedek akçeleri toplamının % 50'siyle sınırlanmış ve bu oranın, her banka için, Bakanlar Kurulu kararıyla % 75'e çıkarılabileceğini öngörmüştür. Bugün % 75 oranı uygulanmakta ise de, gerek para değerindeki aşırı düşüş nedeniyle çok yüksek düzeylere ulaşan ihale bedellerinin büyük teminatları gerektiriyor olması, gerekse başlangıçta küçük sermaye ile kurulmuş olan bankaların, teminat limitine ulaşmış bulunmaları, uygulamada darboğazlar yaratmakta ve teminat mektubu almakta güçlük çeken müteahhitler, ihaleye girme olanağını bulamamaktadırlar.

Hazine aleyhine işleyen bir uygulamayı yürürlüğe getiren bu durumun önlenmesi, 60 ncı maddeye, bu tür sakıncalara meydan bırakmayacak bir içerik kazandırılmasıyla mümkün olabilecektir.

Mevzuatımıza 13 . 10 . 1949 tarih ve 3/9982 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile girmiş bulunan K/792 sayılı Koordinasyon Kurulu Kararı, 2490 sayılı Yasa kapsamına giren daire ve kuruluşlarla, sermayesinin tamamı veya enaz yarısı Devlet veya Devlet teşekkül ve müesseseleri tarafından verilmek suretiyle kurulmuş olan müessese ve teşekküller arasındaki alım ve satım işlemlerini, anılan yasa dışına çıkarmış ve bir anlamda, kamu kuruluşlarının taleplerini; mal üreten Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ürünlerine yöneltme amacı izlemiştir.

Ancak, yürürlüğe konulduğu günlerin koşulları altında iyi işleyen ve Hazine hukuku açısından yararlar sağlayan bu karar, zamanla ekonomik yapıda ortaya çıkan değişiklikler nedeniyle amacından saptırılmış ve bir bakıma 2490 sayılı Yasayla bağlı kamu kuruluşlarının, bu kanunun, Hazine yararına işleyen ve fakat şekli yükümlülükler getiren hükümlerinden kurtulmak için başvurdukları bir müessese haline getirilmiştir. Özellikle, mal üreten değil, fakat yalnız alım - satımla uğraşan ve sermaye oluşumu bakımından bu kararın kapsamına giren ticari nitelikteki bazı kuruluşlar, Devlet ihtiyaçlarının karşılanmasında, komisyon karşılığında faaliyet gösteren birer aracı durumuna geçmişlerdir. Öyle ki; bu kuruluşlardan yapılan alımlardaki fiyatlar, 2490 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerdeki alım fiyatlarının daima üzerinde seyretmiştir.

Gerçek amacından saptırılarak Hazineye gereksiz mali yükler getiren bu müessesenin daha iyi işler bir duruma getirilebilmesi için 66 ncı maddede gerekli değişikliğin yapılması ve bu değişiklik yapılırken, getirilecek yeni kriterlerle, 792 sayılı Kararın kötüye kullanımına yol açan boşlukların doldurulması yararlı olacaktır.

— 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa ek olarak çıkartılan 24 . 4 . 1946 tarih ve 4876 sayılı Kanun, temel kanununun 41, 46 ve 50 nci maddelerinde öngörülen parasal sınırları, anılan tarihte üç katına çıkarmak suretiyle, Devlet ihalelerinde, o zamana göre önemli bir rahatlama sağlamışsa da aradan geçen 30 yılı aşkın süre içerisinde önemini yitirmiştir. Zaten, 2490 sayılı Yasada yer alan parasal sınırlar çıkarılacak kanun hükmündeki kararnemelerle ihtiyaca göre genişletileceği için 4876 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması gerekli bulunmaktadır.

b) 79 sayılı Kanun,

Milli Korunma Suçlarının Affına, Milli Korunma Teşkilât, Sermaye, Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve bazı hükümler İhdasına ilişkin bulunan 79 sayılı Yasanın 10 ncu maddesinde, 3780 sayılı Milli Korunma Kanununa dayanılarak Bakanlar Kurulu kararıyle yürürlüğe konulmuş bulunan belirli Koordinasyon Kurulu kararları sayılmış ve bunların uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu arada K/792 sayılı Koordinasyon Kurulu Kararı da gösterilmiştir.

2490 sayılı Kanununun 66 ncı maddesinde yapılacak düzenleme ile, anılan Koordinasyon Kurulu Kararının yerini alacak yeni bir sisteme geçileceği için, bu kararın yürürlüğüne son verilmesi gerekir.

C) 6245 sayılı Kanununun 33, 47 ve 49 ncu maddeleri ile 1322 sayılı Kanunun 7 nci maddesine ilişkin değişiklik gerekçeleri :

a) 6245 sayılı Kanun :

Anılan yasanın yurt içinde verilecek yevmiyelerin miktarı ile asgari ve azami hadlerini düzenleyen 33 ncü maddesi, zamanla günün ekonomik koşulları açısından gerçek ihtiyaçlara cevap veremez hale gelmiş ve sorunun, her yıl bütçe kanunlarına konulan hükümlerle çözümlenmesi şeklinde bir uygulamaya geçilmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi 1976 yılı Bütçe Kanununun, bu konuya ilişkin 35 nci maddesini bazı gerekçelerle iptal ettiği için sorunun, Harcırah Kanununda günün koşullarına uygun olarak yapılacak değişiklikle çözümlenmesi zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır.

47 nci madde dış seyahatlerde yer değiştirme masrafını belirleyen 2 sayılı cetvelle ilgili olup, yapılacak değişiklikle bu cetvele, ihtiyaçlarla uyum sağlayacak bir nitelik kazandırılmış olacaktır.

Belediye sınırları dışında gezici olarak görev yapanlara verilmesi gereken «seyyar görev tazminatı» na ilişkin esaslar 49 ncu maddede gösterilmiş ise de, bugünkü uygulama, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bağlantılı olmadığından ve gerçek ihtiyaçları karşılamadığından, anılan maddenin, bu sakıncaları giderecek şekilde yeniden düzenlenmesi yararlı olacaktır.

b) 1322 sayılı Kanun :

657 sayılı Kanunun uygulanması başladığında, 6245 sayılı Kanun hükümleriyle bağlantı sağlayacak hükümlere yer verilememiş ve bu yüzden ortaya çıkabilecek sorunları çözümlenmek üzere, 1322 sayılı Genel Kadro Kanununun 7 nci maddesine, 6245 sayılı Kanunla ilgili olarak getirilen bir hükümlerle, 6245 sayılı Kanunun uygulanması 7244 sayılı Kanuna bağlanmıştır. Daha sonra bu hükümde değişen koşullara uyum sağlayamayınca soruna bütçe kanunlarıyla çözüm arama yoluna gidilmiştir. Öte yandan 1976 yılında Bütçe Kanunundaki hükmün Anayasa Mahkemesince iptali, harcırahla ilgili sorunların, Harcırah Kanunu içinde günün koşullarına ve Devlet Memurları Kanununa uyumlu olarak çözümlenmesini zorunlu hale getirmiştir. Yapılacak değişiklikle belirtilen sorunun çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

D) 261 sayılı Kanununun 1 nci ve 474 sayılı Kanununun 2 nci maddelerine ilişkin değişiklik gerekçeleri :

a) 261 sayılı Kanun :

261 sayılı Kanununun 1 nci maddesi, ihraç edilecek ürünler için muaflik ve istisnalar ihdas etmek veya vergi iadesine olanak vermek ve bu yollarla ihraç ürünlerimize dış pazarlarda rekabet gücü kazandırmak amacını gütmektedir. Ancak madde hükmünde muaflik, istisna ve iadeyle ilgili temel ilke, kapsam ve sınırlarının bulunmayışı, uygulamada geniş ölçüde suiistimallere yol açmış ve hüküm amacından saptırılmıştır.

Şüphesiz ürün ihracatının teşvik edilmesi, bunun döviz kazandırıcı bir işlem olmasından ileri gelmektedir. Ekonomimizde, mal ihracı yanında döviz kazandırıcı diğer işlemler de vardır ve içinde bulunduğumuz döviz darboğazı da dikkate alındığında, bunların önemi giderek artmaktadır. Türk girişimciler tarafından yürütülen uluslararası yük ve yolcu nakliyatı, yurt dışındaki taahhüt işleri, yabancılar için yapılan proje ve benzeri hizmetler, turizm faaliyetleri ve hatta işgücü ihracı bu işlemler arasında sayılabilir.

Kısaca, «Hizmet ihracı» olarak nitelendirebileceğimiz bu işlemlerin teşviki bakımından; bunların da kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli olarak anılan madde ve dolayısıyla yasa kapsamına alınması ve teşviki gerekmektedir.

Bu işlemlerde muaflık, istisna veya vergi iadesi uygulamasının daha kolay, kötüye kullanımının çok daha zor olduğu da dikkate alınır, konunun önemi daha açık olarak görülür. Üstelik hizmet ihracının teşviki, mal ihracında olduğu gibi, iç piyasada bir arz yetersizliği yaratma rizikosunu da beraberinde getirmemektedir.

İşte yukarıda belirtilen sakıncaları gidermek ve amaçları gerçekleştirmek üzere 261 sayılı Kanunun 1 nci maddesi Yetki Kanunu tasarısı kapsamına alınmıştır.

b) 474 sayılı Kanun :

474 sayılı Kanunun 2 nci maddesi, Bakanlar Kuruluna uzun vadeli kalkınma planının hedeflerini gözönünde bulundurarak Gümrük Vergisi oranlarını değiştirme yetkisi vermektedir. Bu madde hükmünün amacı Gümrük Vergisi indirim ve muafiyetleri tanıyarak yatırımları teşvik etmek ve iç piyasada üretim yetersizliği nedeniyle ihtiyaç duyulan ham ve yardımcı maddelerle önemli bazı tüketim mallarının, dünya fiyatlarının yüksek olması halinde, vergide indirim yapmak suretiyle uygun fiyatla ithaline olanak sağlamaktır.

Ancak, hüküm yeterli esnekliğe sahip bulunmadığından, istenilen amacı tam olarak sağlayamamakta ve uygulamada birtakım gereksiz himayelere ve haksız kazançlara sebebiyet vermektedir. Şöyle ki :

Kanunun 2 nci maddesi yalnızca Gümrük Vergisinde değişiklik yapmaya olanak vermektedir. Oysa Gümrük Vergisi yanında ithal mallarından istihsal vergisi damga ve rihtim resmi ile belediye hissesi de alınmaktadır.

İthal vergileri sistemimizin gereği, Gümrük Vergisi oranının sıfıra indirilmesi halinde (muafiyet), buna bağlı olarak alınan vergilerde sıfıra inmektedir. Bu durumda da ithal malı aşırı ölçüde korunmuş olmakta ve mal iç piyasa fiyatından çok daha düşük fiyatla ithal edildiği halde, satış fiyatında bir değişiklik yapılmadığından, ithalatçıda büyük kazançlar kalmaktadır. Gümrük Vergisinin % 1 olması halinde, diğer ithal vergileri tam olarak alınabilmekte, ancak bu defa da ithal maliyeti iç fiyattan yüksek olmaktadır.

Örneğin demirin (yassı ve yuvarlak mamuller v.s.) kanuni Gümrük Vergisi oranına tabi olması halinde, toplam vergi yükü CIF değerinin % 73'ünü bulmakta % 1 Gümrük Vergisi ile ithal edilmesi halinde bu yük % 41 olmakta, Gümrük Vergisi sıfır olarak uygulandığı takdirde ise, yük de sıfır olmaktadır. Mevcut madde hükmü, sıfırla % 41 arasında bir yük saptanmasına olanak vermemektedir.

Öte yandan yapılan bu tür indirimlerin iç fiyat ve üretim durumu ile dış fiyatların değişmesine göre, sık sık gözden geçirilmesi gerekli olduğu halde, madde hükmü bu konuda belirli ilke ve sınırlamalardan yoksun bulunmaktadır. Bu durum, bir malda belirli bir tarihteki üretim açığı ve dış fiyat düzeyine göre yapılan vergi muafiyet ve indiriminin zamanla gereksiz duruma geldiği halde devam etmesi, hatta bu muafiyet ve indirimin uygulama süresinin - hiç gerek yokken - yeniden uzatılması gibi haksız sonuçlar doğurmaktadır.

Sonuç olarak, bu sakıncaları gidermek, anılan kanuna esneklik kazandırmak ve daha etkili ve verimli bir uygulama sağlamak amacıyla, 474 sayılı Kanunun 2 nci maddesi Yetki Kanunu tasarısı kapsamına alınmıştır.

E) 6327 sayılı Kanuna 202 sayılı Kanunla eklenen maddeye ve 6623 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine ilişkin değişiklik gerekçesi :

a) 6327 sayılı Kanun :

6327 sayılı Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanununa bir madde eklenmesine ilişkin 202 sayılı Kanunda, Ortaklığın ve iştiraklerinin 300 bin liradan fazla borçlanamayacağı hükmü yer almıştır. Oysa kuruluş

ve iştirakleri, gerek artan hizmet sunuşu ve gerekse artan varlıkları nedeniyle ve işletmeciliğin bir gereği olarak borçlanmaları milyonların üzerine çıkarmışlardır. Yine Bütçe kanunlarıyla uygulanmayan bu Yasa hükmünün Anayasa Mahkemesinin Bütçe Kanunundaki maddeyi iptali üzerine değiştirilmesi zorunluluk haline gelmiştir.

b) 6623 sayılı Kanun :

6623 sayılı Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Kanununun 7359 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinde, kuruluşun borçlanabilme olanağı sermayesiyle sınırlandırılmıştır. Bütçe kanunlarıyla uygulanması engellenen anılan hükme ilişkin 1977 yılı Bütçe Kanunundaki maddenin Anayasa Mahkemesi kararıyla iptali üzerine kuruluşun mali bünyesinin bozulması, tüm borçlarını ödemesi gereği ortaya çıkmıştır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin kuruluş kanunlarının hemen hiçbirinde bu tür bir hüküm bulunmadığı ve yıllardır anılan hüküm Bütçe kanunlarıyla uygulanmamakta olduğu dikkate alınarak değişiklik önerilmiştir.

F) 4060 Sayılı Kanunun 1, 4 ve 9 ncu maddeleriyle ilgili değişiklik gerekçesi :

4060 sayılı Yüzde beş faizli Hazine Tahvilleri ihracına dair Kanunla eski Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre ayrılan kanuni yedek akçelerin Devlet iç istikraz tahvillerine yatırılması zorunluluğu getirilmiştir, ancak Türk Ticaret Kanununun değiştirilmesi ve anılan Kanunda müeyyide getirilmiş olmaması nedenleriyle Kanunun uygulama sahası bulamadığı izlenmiştir. Uygulamadaki güçlüklerin giderilmesi, Devlet iç istikraz tahvillerinin satışının artırılması amacıyla değişiklik önerilmiş veya Yasaya uymamanın müeyyidelerinin açıklığa kavuşturulması üzerinde durulmuştur.

G) 4353 Sayılı Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve bir madde eklenmesine ilişkin gerekçeler :

Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine ve Devlet davalarının takibi usullerine dair olan 4353 sayılı Kanun 1943 yılında yürürlüğe girmiş ve bu Kanunda bazı maddelerin tadili 3 . 7 . 1951 tarihinde yürürlüğe giren 5797 sayılı Kanunla yapılmıştır.

1943 ve 1951 yıllarından günümüze kadar devam eden uygulamada, Türk parasında meydana gelen değer değişiklikleri oldukça yüksek oranlara varmıştır. Para değerine ilişkin hükümleri kapsayan kanunlarda değişiklik yapılması zorunluluğu duyulmuş, son olarak 8 Haziran 1973 tarihinde yürürlüğe giren 1711 sayılı Kanunla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun bazı maddeleri değiştirilerek mahkemelerin görevleri ile, kesin sayılacak kararlardaki miktarlar ve buna benzer paraya ilişkin hükümler günün ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Ancak, Devlet davalarının takibi usullerine ait olan ve para ile ilgili bulunan hükümlerin de yukarıda arz edilen Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa ve para değerine göre değiştirilmesi gerekli iken bu yapılamamıştır.

Çıkarılacak kanun hükmündeki kararnamede bu zorunluğun gereğine uyulmak üzere, söz konusu maddelerdeki miktarların yükseltilmesi öngörülmektedir.

4353 sayılı Kanuna ilk kez getirilecek ek bir hükümlere rücadan vazgeçme yetkisi verilmesi düşünülmektedir. Bu hükmün, özellikle askeri hizmetlerin yerine getirilmesinde kadro zorlukları nedeniyle ortaya çıkan ve kusura dayanmayan zararların tazmini açısından uygulamaya farklılık getireceği umulmaktadır.

H) 4792 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle ilgili değişiklik gerekçesi :

4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 344 sayılı Kanunla değişik 20 nci maddesinde kurumun elindeki fonların nerelere yatırılabilirliği hükmü yer almış, her yıl bütçesiyle bu hükmün uygulanmayacağı öngörülmüştür. 1977 yılında Anayasa Mahkemesi Bütçe Kanunundaki hükmü iptal ettiğinden, gerek Hazine'nin, nakit gereksiminin giderilmesinde gerekse Kamu İktisadi Teşebbüslerinin finansmanının sağlanmasında kullanılan sosyal fonların yeni kullanımlara olanak vermeyen yasa hükmünün değiştirilmesine yönelik esasları yeniden saptamak için zorunlu bulunan değişikliğin kanun hükmündeki kararname ile sağlanması öngörülmektedir.

I) 6762 sayılı Kanunun 288 nci maddesinin değiştirilmesine ait gerekçe :

Türk Ticaret Kanununun 288 nci maddesinde sermaye artırımı için sermaye taahhüdünde bulunan gerçek ve tüzelkişilerin taahhüt ettikleri sermayenin dörtte birini bloke etmeleri gerekmektedir. Ancak, 1975

yılı Bütçe Kanununa kadar bütçe kanunlarına konulan bir hükümlerle Kamu İktisadi Teşebbüsleri için uygulanmayan bu hüküm Anayasa Mahkemesinin iptal kararı üzerine bütçe kanunlarına konulamaz olmuştur. Anılan madde hükmünde Kamu İktisadi Teşebbüslerine ayrıcalık tanınması amaçlanmıştır.

Sermayenin dörtte biri olarak bloke edilecek değerlerin Hazine plasman bonosuna bağlanması sağlanarak Hazinesinin nakit gereksiniminin karşılanması düşünülmüştür.

J) 7129 sayılı Kanununun 61 ve 68 nci maddeleriyle ilgili değişiklik gerekçesi :

Yürürlükteki Bankalar Kanunu, uygulamada bankalar yeminli murakıplarının görev ve yetkileri bakımından ihtiyaçları karşılamamakta ve bazı tereddütler uyandırmaktadır.

Yapılacak değişiklik teklifleri ile görev ve yetkinin kapsamına açıklık kazandırılması, bazı kurumların denetimin kapsamına alınması, denetimde mali bünye analizine, amacına uygun görüntü ve etkinlik kazandırılması, murakıplara ve murakıp muavinlerine bankaların muameleleri ile ilgili olarak gerçek ve tüzel kişiler nezdinde karşıt inceleme yetkisinin açık bir şekilde tanınması ve bu maddenin müeyyidesini veren 68 nci maddede maddenin kendisine ve günün koşullarına uygun değişiklikler yapılması öngörülmektedir.

K) 237 sayılı Taşıt Kanununun 12 nci maddesine bir fıkra eklenmesi ile ilgili gerekçe :

Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere ait motorlu taşıtların kullanımında görülen savurganlığın önlenmesi ve bunların, gerek cari, gerekse sabit gider olarak bütçeye getirdikleri yükün hafifletilebilmesi için bazı önlemlerin alınmasında kesin zorunluk bulunmaktadır.

Bütçe harcamaları açısından yatırım grubunda yer alan taşıt alımlarının, her yıl artan bir seyir izlemesi; bunun yanında ihtiyacın üzerinde yapılan alımlarla kamu fonlarından bir bölümün âtil bir alana kaydırılması, ekonomik davranış ilkelerine ters düştüğü kadar, cari harcamaların gereksiz yere artmasına da neden olmaktadır.

Ayrıca, halen elde bulunan büyük binek taşıtlarının benzin, bakım, onarım ve yedek parça gereksinimi, savurganlığın önlenmesi bakımından yeni düzenlemeleri gerekli kılmaktadır. Bu arada, makine parkı ve onarım atölyeleri savurganlığın diğer bir yönünü oluşturmaktadır.

Gerek bu savurganlığın önlenmesi, gerekse güncelliğini hâlâ koruyan enerji sorununun çözümüne bir ölçüye kadar da olsa katkıda bulunulması için, genel ve katma bütçeli kuruluşların elinde bulunan motorlu taşıtların yeni bir düzenleme içerisinde kullanılmasını sağlanmalıdır.

L) 440 sayılı Kanununun 3, 7, 8 ve 36 ncı maddeleriyle ilgili değişiklik gerekçesi :

440 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinde kuruluşların sermayelerinin kanunla tespit edileceği hükmü getirilmiştir. Kuruluşların bazılarının kuruluş kanunlarında, Bakanlar Kuruluna kanunla saptanan sermayenin belirli oranlarda artırılması yetkisi verilmiştir. 1974 yılı Bütçe Kanununa, konulan bir hükümlerle sermayelerin Bakanlar Kurulunca saptanabilmesine ilişkin hüküm, Anayasa Mahkemesince esas Kanunda bir hüküm mevcutken bunu değiştirecek nitelikte bütçeye hüküm konulmayacağı gerekçesiyle iptal edilmiştir. 440 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi ile 36 ncı maddesinin değiştirilmesi ve bir geçici madde eklenmesi suretiyle kuruluşların öz kaynak - yabancı kaynak ilişkisinin ve işletmecilik ilkeleri dikkate alınarak kuruluş sermayelerinin Bakanlar Kurulunca saptanması öngörülmektedir.

Öte yandan aynı yasanın 7 ve 8 nci maddelerinde yönetim kurullarının çalışma ve atanma esasları hükümleri mevcuttur. Kuruluş yönetim kurullarının, çalışma esaslarının, ilgili bakanlıklarla ilişkilerinin ve bu arada yetki ve sorumluluklarının açıklıkla belirlenmesi için ilgili hükümlerde değişiklik yapılması düşünülmektedir.

M) 657 sayılı Kanununun 43, 146 ve Ek geçici 20 nci maddelerine ilişkin değişiklik gerekçesi :

— Asgari Ücret Tespit Komisyonunca tespit edilerek, 1 . 1 . 1978 tarihinden geçerli olmak üzere uygulamaya konulan asgari ücretin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamına giren personele de yansıtılması, anılan Kanununun 43 ncü maddesiyle düzenlenmiş bulunan gösterge tablosunun değiştirilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Gerçekten, saptanan asgari ücret, 15 nci dereceden aylık alan Devlet memurları ile, 11 nci derecenin 6 ncı kademesine kadar aylık alan Devlet memurlarını, aynı aylık düzeyinde birleştirmiştir.

15 yıllık hizmeti olan bir Devlet memuru ile yeni işe başlayan bir memurun aynı miktarda aylık alır duruma gelmiş olması, 657 sayılı Yasanın anaesprisine ve temel ilkelerine ters düştüğü kadar, hakkaniyet ölçülerine de uymamaktadır.

Bu nedenlerle, anılan Yasanın 43 ncü maddesiyle düzenlenmiş bulunan gösterge tablosunun, bu sakıncaları giderecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerekir.

— İş Kanunu uyarınca iki yılda bir saptanan asgari ücretteki artışlar 657 sayılı Yasanın 146 ncı maddesinin son fıkrası uyarınca, gösterge tablosunun alt derecelerinde bulunan Devlet memurlarının aylıklarına da yansımaktadır.

Asgari ücret artışlarının Devlet memurları arasındaki genel dengeyi bozmasını önlemek ve bu yıl olduğu gibi, her asgari ücret tespitinden sonra, gösterge tablosunun yeniden düzenlenmesi gibi bir sorunla karşılaşmamak için, 146 ncı maddenin, asgari ücretteki artışları alt derecedeki Devlet memurlarının aylıklarına otomatik olarak yansıtacak şekilde değiştirilmesi yararlı olacaktır.

N) Gelirler politikası için öngörülen örgütle ilgili gerekçe :

Bilindiği üzere, bugün yurdumuzda milli gelirin bölüşülmesi olayı arzulanan bütünlükten yoksundur. Özellikle kârların ve rantların oluşması belli ilkelere bağlanamamıştır. Ekonomideki üretim - tüketim dengesini, çok kez, gelir dağılımında yeni sorunlara yol açacak biçimde bozan zamların, kalkınma planlarının ekonomik ve sosyal amaçlarına uygun bir yöntem içinde düzenlenmesi gereği açıktır. Kurulması düşünülen örgütün Bakanlar Kuruluna bu konuda öneriler hazırlaması öngörülmektedir.

O) Özel «fiyat düzenleme fonu» kurulmasına ilişkin gerekçe :

Bilindiği üzere, bugün Türk Parasının Kıymetini Koruma mevzuatı dayanak gösterilerek alınmakta olan fiyat farkları belli fonlar oluşturmakta fakat bu fonların kullanımı bir çok sorunlara neden olmaktadır. Uygulamada karşılaşılan hukuki güçlüklerin de çözümlenmesi amacını taşıyan bu yeni hükmün, genel fiyat politikasının yürütülmesinde Hükümete anlamlı bir olanak sağlayacağı umulmaktadır.

P) Parasal sınırların her yıl bütçe kanunlarıyla belli edilmesi ilkesinin gerekçesi :

Yetki Kanununun kapsamı içindeki yasaların çoğunda para olarak belirlenen sınırlar bugün son derece anlamsız düzeylere düşmüş bulunmaktadır. Fiyatların yıldan yıla değişme eğiliminin az olduğu dönemlerde kısa ve orta vadelerde işlerini sürdürebilen bu sınırlar, aradan yıllar geçtikçe işlemleri engelleyici bir nitelik kazanmıştır. Hele, son yıllardaki hızlı enflasyonun etkisi ile durum içinden çıkılmaz bir noktaya ulaşmıştır. Değinen yetkinin amacı, bu tikanıklığı gidermek üzere, söz konusu sınırların, bütçe kanunlarında geçmiş yıl ya da yıllardaki fiyat hareketlerinin etkisi oranında değiştirilmesine olanak hazırlamaktır.

4 ncü madde gerekçesi :

Yürürlükteki kanunda 20 olarak saptanmış bulunan asgari ortak sayısı artırılarak, bankaların halka açık ortaklık haline gelmeleri özendirilmektedir. Ortakların sahip olabilecekleri azami sermaye payları için de hadler saptanması, halktan toplanan fonları kullanan bankalarda sınırlı sayıda kişilerin aşırı hâkimiyetlerini önleme amacı güdülmektedir.

Bu değişikliklerin etkisini artırıp denetimi mümkün kılabilmek için, ada yazılı hisse senedi oranının artırılması öngörülmektedir.

14 ncü madde gerekçesi :

Yürürlükteki maddenin, genel kurulda oya katılma için en az 20 hisse sahibi olmayı olanaklı kılan ifadesi T. Ticaret Kanunundaki, ilke doğrultusunda değiştirilerek her hissenin bir oy hakkı sağlanmasına yönelinmek istenmektedir.

Genel kurullarda vekâleten kullanılacak oylarla 4 ncü maddede getirilen düzenlemenin etkisizleştirilmesini önlemek ve banka genel kurullarını demokratik hale getirmek ve halka açık şirket anlayışını pekiştirmek amacı güdülmektedir.

38 nci madde gerekçesi :

20 yıllık uygulama ve bu arada ekonomik gelişme nedeniyle ortaya çıkan nedenlerle yürürlükteki maddenin dolaylı kredi tanımını yeniden tanımlamakta zorunluk vardır.

Maddeye getirilen gerekli ikinci önemli değişiklik, bankaların belirli dallarda çalışan % 25'in üstünde sermayesine katıldıkları iştiraklere açabilecekleri kredilerin de sınırsız olmaktan çıkarılarak kredi hadleri içine

alınmasıdır. Bankalar kredi öz kaynaklarından çok kamunun fonlarını kullandıkları için, bu fonların kullanımında kendi iştiraklerine aşırı imtiyaz tanınması bu suretle önlenebilecektir.

Maddeye getirilmesi gerekli diğer bir yenilik % 25 hadde kadar kredi kullandırılabilen sektörlerin kanununda sayılmasından vazgeçilerek, kalkınma planı ile ilişki kurmak bakımından, yıllık programların genel teşvik tablosunda sayılan sektörlerin esas alınmasıdır. Böylece durağın bir kredi teşviki anlayışı yerine dinamik bir kredi özendirme anlayışı getirilebilecektir.

39 ncu madde gerekçesi :

Yürürlükteki maddede büyük bir değişiklik yapılması öngörülmemekte, yalnızca 38 nci maddede yapılacak değişikliğe paralel olarak, toplam iştirak kredisi haddine tabi tutulmayacak krediler konusunda bir açıklık getirilmek istenmektedir.

48 nci madde gerekçesi :

Bankaların hissedarlarının veya yöneticilerinin kuracakları ortaklıklara, bankaların veya iştiraklerinin de katılması suretiyle kaynak sağlamalarını sınırlandırmak amaçlanmaktadır. Bunun dışında iştiraklere verilecek sermaye haddinin istisnaları belirlenerek iktisadi isteklere uygun hale gelmesi öngörülmektedir.

657 sayılı Yasanın 190 nci maddesinde, en geç bir yıl içinde çıkarılacak özel bir kanunla «Devlet Memurları Yardımlaşma Kurumu», kurulacağı, bu kurumun bütün devlet memurlarını kapsamına alacağı ve memur aylıklarından kurum için %5 kesinti yapılacağı, öngörülmüştür.

Sözü edilen özel kanun çıkıncaya kadar, memur aylıklarından yapılan kesintilerin nasıl bir işleme tabi tutulacağı ise ek geçici 20 nci maddede düzenlenmiştir. Bu maddede, özel kanun çıkıncaya kadar emeklilik ve ölüm nedenleriyle görevden ayrılanların keseneklerinin aynen iade edileceği kabul edilmiştir. Buna göre, bu iki neden dışında sebeplerle görevden kesin olarak ayrılan kimselerin kesenekleri iade edilememektedir.

Maddenin, bu durumdaki kişilere kesenek iadesi olanığı sağlamak amacıyla, değiştirilmesi öngörülmektedir.

CUMHURİYET SENATOSU GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğü

22 . 9 . 1978

TASARI VE TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

66 817

ÖZETİ

Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 ay fazla.

CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.

SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 21 . 12 . 1978

TASARI VE TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ

KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. Bütçe ve Plan Komisyonuna.

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No: 1/581
Karar No. : 19

22 . 9 . 1978

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 20 - 21 . 9 . 1978 tarihli 167 nci Birleşiminde öncelikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler hakkında Yetki Kanunu Tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 21 Eylül 1978 tarihli ve 1437 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca da Komisyonumuza havale edilen tasarı, Komisyonumuzun 22 Eylül 1978 tarihli toplantısında, Maliye Bakanlığı temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edilmiştir.

Ekonomik ve mali işleri düzenleyen yasaların büyük kısmı Cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında hazırlanmıştır. Bütçe ilkelerini kati kalıplar içerisinde 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu düzenlemiş olup harcamalarda kısıtlayıcı ve işleri ağırlaştırıcı nitelikte hükümlerle doludur.

2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu işlerin ağır yürütmesinde Hazineye zararlar yüklenmesinde etken olmaktadır. Ekonomik hayatın akışını tıkayıcı niteliktedir. Bu konularda temel yasaları çıkarmak da son yıllarda olanaksız hale gelmiştir.

Konjonktürel dalgalanmalarla savaş için büyük ölçüde para ve kredi politikasını günün koşullarına göre düzenlemek gerekiyor. Ekonomik durgunlukları giderme, aşırı şişkinlikleri yok etmede para ve kredi politikası araçlarına başvurulacaktır.

Planlı kalkınmanın gereği birikimleri (tasarrufları) özendirici, savurganlığı önleyici etkin tedbirler yanında ekonomiye döviz girişlerini hızlandırıcı ve çıkışlarını azaltıcı önlemler de alınmalıdır.

Ülkemizde gelirlerin dağılımı rasyonel bütünlükten yoksundur. Milli gelirden pay alan kesitlerin istekleri büyük ölçüde o andaki pazarlık güçlerine dayanması sonucu birçok dengesizliklere yönelebilmektedir. Kârların, rantların, ücretlerin, fiyatların maliyet ve üretkenlikle ilişkileri kopuktur.

Ekonomideki üretim ve tüketim dengesini çok kez gelir dağılımındaki yeni sorunlara yol açacak biçimde bozan zamların kalkınma planlarının ekonomik ve sosyal amaçlarına uygun bir yöntem içerisinde düzenlenmesi gereği açıktır. Bu konularda Bakanlar Kuruluna öneriler hazırlamakla yükümlü bir örgütün kurulması da öngörülmektedir.

Komisyonumuz, bu görüşlerin ışığı altında tasarımı inceleyerek Millet Meclisinden geçen şekliyle 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerini aynen benimsemiştir.

Anayasanın 64 nci ve İçtüzüğü'nün 28 nci maddeleri uyarınca Yetki Kanunlarının Komisyonlarda ve Genel Kurullarda diğer kanun tasarı ve tekliflerinden önce ve ivedilikle görüşülüp karara bağlanacağı ilkesi esas alınarak; Komisyonumuz vaki teklifi de değerlendirmek suretiyle yasanın Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

Genel Kurulun olurlarının sağlanması için, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Trabzon	Zonguldak	Balıkesir	Niğde
H. Güven	A. D. Yüce	N. Sarlıcalı	A. E. İleri
	Toplantıda bulunamadı		
Afyonkarahisar	Ankara	Aydın	Bolu
K. Karaağaçlıoğlu	Y. Köker	İ. C. Ege	N. Akmandor
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	
C. Bşk. S. Ü.	Erzincan	Kars	Konya
Z. Baykara	N. Ünsal	M. Şamiloğlu	M. Abay
		Toplantıda bulunamadı	
	Ordu	Samsun	Tabii Üye
	I. Gürsoy	B. Cömert	(S. H. S.)
			S. Karaman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Kalkınma planı ile yıllık programın uygulanmasında ortaya çıkan darboğazları gidermek, ekonominin iç ve dış dengesini gözetmek, dış kaynaklara bağımlılığı azaltmak, yatırımları hızlandırmak, kamu yönetiminde etkinlik ve verimliliği sağlamak ve tutumluluğu özendirerek savurganlığı önlemek üzere Bakanlar Kuruluna kanun gücünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Yetki Kanununa göre çıkarılacak kararname;

- a) Kaynakların verimli kullanımı ve kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılması yönünde düzenlemeler getirilmesi; özellikle belli bir kamu fonu ile en fazla mal ve hizmet sağlanması, mal ve hizmetlerin en az bedelle elde edilmesi, programlanmış hizmetlerin süresinde gerçekleştirilmesi ve doğabilecek kapasite fazlalarının diğer kamu kuruluşlarında değerlendirilmesi ilkelerinin özendirilmesi ve sorumluluklara bağlanması,
- b) Kamu harcamalarının tutumluluk anlayışı içinde yürütülmesi ve savurganlığın önlenmesi amacıyla ödeneklerin gerçek gereksinmelere göre ve yerinde kullanılması ilkelerine etkinlik kazandırılması,
- c) İlgili yasalarda öngörülmüş belli parasal sınırların, işlemleri ağırlaştırıcı ve israfa yol açıcı etkilerinin ortadan kaldırılması ve bütçe kanunlarının uygulanmasına işlerlik kazandırılması,
- d) Hazine ile kamu idare ve kuruluşları arasındaki parasal ilişkilerde tıkanıklıkların giderilmesi,
- e) Kalkınma planlarının ekonomik ve sosyal amaçları doğrultusunda, genel ekonomik koşullara göre toplam üretim ve tüketimin dengelenmesi amacıyla fiyatlarda istikrarı sağlayacak yönde önlemler alınması, ile ilgili olarak 5 nci maddede yer alan konuları kapsar.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Kalkınma planı ile yıllık programın uygulanmasında ortaya çıkan darboğazları gidermek, ekonominin iç ve dış dengesini gözetmek, dış kaynaklara bağımlılığı azaltmak, yatırımları hızlandırmak, kamu yönetiminde etkinlik ve verimliliği sağlamak ve tutumluluğu özendirerek savurganlığı önlemek üzere Bakanlar Kuruluna kanun gücünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Yetki Kanununa göre çıkarılacak kararnameler;

a) Kaynakların verimli kullanımı ve kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılması yönünde düzenlemeler getirilmesi; özellikle belli bir kamu fonu ile en fazla mal ve hizmet sağlanması, mal ve hizmetlerin en az bedelle elde edilmesi, programlanmış hizmetlerin süresinde gerçekleştirilmesi ve doğabilecek kapasite fazlalarının diğer kamu kuruluşlarında değerlendirilmesi ilkelerinin özendirilmesi ve sorumluluklara bağlanması,

b) Kamu harcamalarının tutumluluk anlayışı içinde yürütülmesi ve savurganlığın önlenmesi amacıyla, ödeneklerin gerçek gereksinmelere göre ve yerinde kullanılması ilkelerine etkinlik kazandırılması,

c) İlgili yasalarda öngörülmüş belli parasal sınırların, işlemleri ağırlaştırıcı ve israfa yol açıcı etkilerinin ortadan kaldırılması ve bütçe kanunlarının uygulanmasına işlerlik kazandırılması,

d) Hazine ile kamu idare ve kuruluşları arasındaki parasal ilişkilerde tıkanıklıkların giderilmesi,

e) Kalkınma planlarının ekonomik ve sosyal amaçları doğrultusunda, genel ekonomik koşullara göre toplam üretim ve tüketimin dengelenmesi amacıyla fiyatlarda istikrarı sağlayacak yönde önlemler alınması,

İle ilgili olarak 5 nci maddede yer alan konuları kapsar.

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Kamu Yönetiminde ve Harcamalarında Etkinlik ve Verimliliği Sağlamak ve Savurganlığı Önlemek Amacıyla Alınacak Ekonomik ve Mali Önlemler Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

İlkeler :

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu 1 nci madde ile verilen yetkileri kullanırken; kalkınma planında öngörülen ilkelere, özellikle hızlı ve dengeli kalkınmanın gerçekleştirilmesi amacıyla, dar boğazların giderilmesine ve kamu yönetiminin etkinlik ve verimliliğe yönelttilerek savurganlıktan kurtarılmasına öncelik verir.

Yetki Süresi :

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna 1 nci madde ile verilen yetkiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl geçerlidir.

Yetki Kapsamına Giren Konular :

MADDE 5. — Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun gücündeki kararnameleler :

a) 26.5.1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 32, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddeleri ile 25.1.1965 tarih ve 527 sayılı Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere dair Kanunun 1 nci maddesi;

b) 2.6.1934 tarih ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 2, 5, 7, 14, 16, 19, 25, 27, 36, 37, 41, 46, 50, 60 ve 66 ncı maddeleri ve 6150 sayılı Kanunla eklenen ek madde; 10.9.1960 tarih ve 79 sayılı Milli Korunma Suçlarının Affına, Milli Korunma Teşkilât, Sermaye, Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına dair Kanunun 10 ncu maddesi ile 30.4.1946 tarih ve 4876 sayılı Kanun;

c) 10.2.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33, 47 ve 49 ncu maddeleri ile 31.7.1970 tarih ve 1322 sayılı Genel Kadro Kanununun 7 nci maddesi;

d) 27.6.1963 tarih ve 261 sayılı İhracatı Geliştirmek Amacıyla Vergilerle İlgili Olarak Hükümetçe Alınacak Tedbirlere İlişkin Kanunun 1 nci maddesi ile 14.5.1964 tarih ve 474 sayılı Gümrük Kanununa Bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanunun 2 nci maddesi;

e) 7.3.1954 tarih ve 6327 sayılı Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki 202 sayılı Kanun ile 21.5.1955 tarih ve 6623 sayılı Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Kanununun 6 ncı maddesi;

f) 2.2.1941 tarih ve 4060 sayılı Yüzdebeş Faizli Hazine tahvilleri İhracına dair Kanunun 1, 4 ve 9 ncu maddeleri;

g) 18.1.1943 tarih ve 4353 sayılı Maliye Bakanlığın Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine dair Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34 ncü maddeleri;

h) 16.7.1945 tarih ve 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 344 sayılı Kanunla değişik 20 nci maddesi;

i) 29.6.1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 288 nci maddesi;

j) 23.6.1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanununun 4, 14, 38, 39, 48, 61 ve 68 nci maddeleri;

k) 12.1.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 12 nci maddesi;

l) 12.3.1964 tarih ve 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ile müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki Kanunun 3, 7, 8 ve 36 ncı maddeleri;

m) 14.7.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43, 146 ve 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 20 nci maddeleri;

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

İlkeler :

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu 1 nci madde ile verilen yetkileri kullanırken; kalkınma planında öngörülen ilkelere, özellikle hızlı ve dengeli kalkınmanın gerçekleştirilmesi amacıyla, darboğazların giderilmesine ve kamu yönetiminin etkinlik ve verimliliğe yöneltilecek savurganlıktan kurtarılmasına öncelik verir.

Yetki Süresi :

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna 1 nci madde ile verilen yetkiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl geçerlidir.

Yetki Kapsamına Giren Konularla, Kaldırılacak, Değiştirilecek ve Yeniden Düzenlenecek Hükümler :

MADDE 5. — Bu Kanuna göre çıkartılacak kanun gücündeki kararnamele :

a) 26 . 5 . 1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 32, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92 nci maddeleri ile 25.1.1965 tarih ve 527 sayılı Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere Dair Kanunun 1 nci maddesi;

b) 2 . 6 . 1934 tarih ve 2490 sayılı Artırma, Eksikme ve İhale Kanununun 2, 5, 7, 14, 16, 19, 25, 27, 36, 37, 41, 46, 50, 60 ve 66 ncı maddeleri ve 6150 sayılı Kanunla eklenen ek madde; 10 . 9 . 1960 tarih ve 79 sayılı Milli Korunma Suçlarının Affına, Mill. Korunma Teşkilât, Sermaye, Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun 10 ncu maddesi ile 30 . 4 . 1946 tarih ve 4876 sayılı Kanun;

h) 16 . 7 . 1945 tarih ve 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 344 ve 2158 sayılı Kanunla değişik 20 nci maddesi;

j) 23 . 6 . 1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanununun 4, 6, 14, 26, 28, 31, 38, 39, 44, 45, 46, 48, 50, 54, 60, 61, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75 ve 76 ncı maddeleri;

c) 10 . 2 . 1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33, 47 ve 49 ncu maddeleri ile 31 . 7 . 1970 tarih ve 1322 sayılı Genel Kadro Kanununun 7 nci maddesi;

d) 27 . 6 . 1963 tarih ve 261 sayılı İhracatı Geliştirmek Amacıyla Vergilerle İlgili Olarak Hükümetçe Alınacak Tedbirlere İlişkin Kanunun 1 nci mad-

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

n) Genel ekonomik dengenin sağlanmasında gelirler politikasının oluşturulması için Bakanlar Kuruluna önerilerde bulunmak üzere, konu ile ilgili tüm kuruluş temsilcilerinin katılacağı bir danışma organının kurulması;

o) Devlet tarafından temel mallara yapılan zamlar nedeniyle oluşan fiyat farklarının Hazine nezdinde açılacak özel bir fon hesabına aktarılması ve bu fonun, fiyatların ayarlanmasında kullanılması;

p) Yukarıdaki bentlerde yer alan; 1050 sayılı Kanunun 24, 62, 64, 83 ve 84 nci, 2490 sayılı Kanunun 2, 5, 7, 16, 19, 41, 46 ve 50 nci, 4353 sayılı Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34 nci maddelerindeki parasal sınırların günün koşullarına uygun biçimde yılları Bütçe kanunlarında (1978 mali yılı için Bakanlar Kurulunca) belli edilmesi;

İle ilgili hükümleri düzenler.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

desi ile 14 . 5 . 1964 tarih ve 474 sayılı Gümrük Kanununa Bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanunun 2 nci maddesi;

e) 7 . 3 . 1954 tarih ve 6327 sayılı Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki 202 sayılı Kanun ile 21 . 5 . 1955 tarih ve 6623 sayılı Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Kanununun 6 ncı maddesi;

f) 2 . 2 . 1941 tarih ve 4050 sayılı Yüzdebeş Fazlı Hazine Tahvilleri İhracına Dair Kanununun 1, 4 ve 9 ncü maddeleri;

g) 18 . 1 . 1943 tarih ve 4353 sayılı Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine Dair Kanununun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34 ncü maddeleri ile 24 . 7 . 1940 tarih ve 3904 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununun 8 nci, 7 . 6 . 1949 tarih ve 5433 sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanununun 10 ncü, 11 . 2 . 1950 tarih ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 32 nci, 18 . 12 . 1953 tarih ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri Hakkındaki Kanunun 35 nci, 25 . 2 . 1956 tarih ve 6686 sayılı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkındaki Kanunun 6 ncı, 27 . 6 . 1956 tarih ve 6760 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkındaki Kanunun 14 ncü maddesi;

ı) 29 . 6 . 1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 288 nci maddesi;

k) 12 . 1 . 1961 tarih ve 237 sayılı Taşıtl Kanununun 631 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesi;

l) 12 . 3 . 1964 tarih ve 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ile Müesseseleri ve İştirakleri Hakkındaki Kanunun 3, 7, 8 ve 36 ncü maddeleri;

m) 14 . 7 . 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik 43, 146 ve ek geçici 20 ncü maddesi.

n) Genel ekonomik dengenin sağlanmasında gelirler politikasının oluşturulması için Bakanlar Kuruluna önerilerde bulunmak üzere, konu ile ilgili tüm kuruluş temsilcilerinin katılacağı bir Danışma organının kurulması;

o) Devlet tarafından temel mallara yapılan zam- lar nedeniyle oluşan fiyat farklarının Hazine nezdin-

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük :

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer,

Yürütme :

MADDE 7. -- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür,

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

de açılacak özel bir fon hesabına aktarılması ve bu fonun, fiyatların ayarlanmasında kullanılması;

p) Yukarıdaki bentlerde yer alan; 1650 sayılı Kanununun 24, 62, 64, 83 ve 84 nci, 2490 sayılı Kanununun 2, 5, 7, 16, 19, 41, 46 ve 50 nci, 4353 sayılı Kanununun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34 nci, 3904 sayılı Kanununun 8 nci, 5433 sayılı Kanununun 10 ncu, 5539 sayılı Kanununun 32 nci, 6200 sayılı Kanununun 35 nci, 6686 sayılı Kanununun 6 nci, 6760 sayılı Kanununun 14 nci maddelerindeki parasal sınırların günün koşullarına uygun biçimde yılları Bütçe Kanunlarında (1978 mali yılı için Bakanlar Kurulunca) belli edilmesi;

r) 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanununun 5, 9, 10 ncu maddeleri ve geçici 3 nci maddesi;

İle ilgili hükümleri içerir.

27 . 7 . 1977 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun, 3 . 7 . 1975 tarih ve 1923 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesi; 8.7.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanuna ekli ve 3 . 7 . 1975 tarihli ve 1922 sayılı Kanunla değiştirilen «Emeklilik Gösterge Tablosu», 5434 sayılı Kanuna 1425 sayılı Kanunla eklenen, ek 4 nci ve geçici 3 nci maddeleri ile 1922 sayılı Kanunla değiştirilen ek 5 nci madde;

Yürürlük :

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

